2017

EDUCATION

(Major)

Paper : 5.1

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer/Fill in the blanks : 1×7=7

উত্তৰ দিয়া/খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

(a) Who was the advocator of physical naturalism?

ভৌতিক প্ৰকৃতিবাদৰ পৃষ্ঠপোষক কোন আছিল ?

(b) Metaphysics is the science of _____.

অধিবিদ্যা হৈছে _____ বিজ্ঞান।

(c) Who was the father of Pragmatism?

প্ৰয়োগবাদৰ পিতৃস্বৰূপ কোন আছিল?

(d) "Naturalism separates nature from God." Who said this?

"প্ৰকৃতিক ভগবানৰ পৰা প্ৰকৃতিবাদে পৃথক কৰিছে।" উক্ত বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল?

(e) Ahimsa (non-violence) and liberation from ignorance were the basic principles of _____ Philosophy.

অহিংসা আৰু অজ্ঞানতাৰ পৰা মুক্তি _____ দৰ্শনৰ মূল নীতি আছিল।

(f) The name of Patanjali is associated with _____.

_____ ৰ লগত পটঞ্জলি নামটো জৰিত হৈ আছে।

(g) "Everything is g
the hands of t
but everything
hands of mar
statement?

"প্ৰকৃতি-সৃষ্ট সকলো
হাতলৈ অহাৰ পিছত
এই উক্তিটো কাৰ?

2. Answer briefly the fo

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্ত

(a) Mention two
philosophy in e

শিক্ষাত দৰ্শনৰ দুটা প্ৰ

(b) What is the
democracy?

গণতন্ত্ৰৰ আধুনিক ধাৰ

(c) What are the two types of female students in Gurukula System in Vedic education?

বৈদিক শিক্ষাৰ গুৰুকূল ব্যৱস্থাত থকা মহিলা শিক্ষাৰ্থীৰ প্ৰকাৰ দুটা কি কি?

(d) Write any two features of Islamic thought.

ইছলামিক চিন্তাৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

3. Answer any *three* from the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া যি কোনো **তিনিটা** প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the impact of Buddhist philosophy on education.

শিক্ষাক্ষেত্ৰত বৌদ্ধিক দৰ্শনৰ প্ৰভাৱ সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

(b) Explain how negative education can save the child from vices and mistakes according to Rousseau.

ৰুছোৰ নেতিবাচক শিক্ষাই কিদৰে শিশুক অধৰ্ম আৰু ভুলৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰে?

(c) According to Pr
what should be t

প্ৰয়োগবাদ দৰ্শনৰ মতে
হোৱা উচিত?

(d) Write about five
of Yoga philosop

যোগ দৰ্শনৰ শিক্ষণৰ পাঁচ

(e) Mention any five
a democracy as
Kothari Commiss

কোঠাৰী আয়োগে আগব
যি কোনো পাঁচটা উল্লেখ

4. "Education may be
practical side of philos
is the intellectual as
How far do you agree
Give reasons for your

"শিক্ষা হৈছে দৰ্শনৰ প্ৰায়োগি
শিক্ষাৰ বৌদ্ধিক দিশ।" এই ব
বুলি তুমি ভাবা? নিজৰ দৃষ্টিকোণ

Or / অথবা

"Pragmatism has brought a revolutionary change in the field of education." Explain the statement. 10

"আধুনিক শিক্ষাত প্ৰয়োগবাদে এক বৈপ্লৱিক পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰিছে।" উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

5. "Idealism has more to contribute to the aims and objectives of education than to its method." Explain the statement and state the aims of education in idealistic philosophy. 5+5=10

"শিক্ষাৰ পদ্ধতিতকৈ শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যত আদৰ্শবাদ দৰ্শনৰ অৱদান বেছি।" কথাষাৰ ব্যাখ্যা কৰা আৰু আদৰ্শবাদ দৰ্শনৰ মতে শিক্ষাৰ লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

Or / অথবা

According to Buddhist philosophy, what should be the aims of education? Discuss the curriculum and method of teaching in Buddhist system of education. 4+(3+3)=10

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ মতে শিক্ষাৰ লক্ষ্য কেনে হোৱা উচিত? বৌদ্ধ দৰ্শনৰ পাঠ্যক্ৰম আৰু শিক্ষাৰ পদ্ধতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(Continued

6. Explain the concept
and value according t
How Islamic thoughts
system of education?

ইছলামীয় দৰ্শনৰ মতে সত্য,
ব্যাখ্যা কৰা। শিক্ষা ব্যৱস্থাত
প্ৰতিফলিত হৈছিল?

Or /

Explain how democ
education. What acc
be the role of a teac
country?

শিক্ষাৰ সৈতে গণতন্ত্ৰৰ সম্প
মতে গণতান্ত্ৰিক দেশত শিক্ষকৰ

★★

2017

EDUCATION

(Major)

Paper : 5.2

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহ নিৰ্দেশ অনুসাৰে উত্তৰ দিয়া :

(a) Who wrote the book, *Discourse on the Arts and Sciences*?

Discourse on the Arts and Sciences গ্ৰন্থখন কোনে ৰচনা কৰিছিল ?

(b) What is the name of Dewey's model school established in Chicago?

চিকাগোত প্ৰতিষ্ঠা কৰা ডিউইৰ আদৰ্শ বিদ্যালয়খনৰ নাম কি?

(c) In which year Rabindranath Tagore's Shantiniketan was established?

কোন চনত ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ শান্তিনিকেতন প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল?

(d) Pestalozzi was very much influenced by Rousseau's naturalistic philosophy. (Write True or False)

পেষ্টালজী বহু পৰিমাণে ৰুছোৰ প্ৰকৃতিবাদী দৰ্শনৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল। (সত্য নে অসত্য লিখা)

(e) What was the real name of Swami Vivekananda?

স্বামী বিবেকানন্দৰ প্ৰকৃত নাম কি আছিল?

(f) What was th
Farm establishe
South Africa?

দক্ষিণ আফ্ৰিকাত গান্ধী
নাম কি আছিল?

(g) By whom Ga
'Mahatma'?

কোনে গান্ধীজীক 'মহাত্ম

2. Answer the follow
short :

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ

(a) Name the two
education classif

গান্ধীজীয়ে শ্ৰেণীবিভাগ
উল্লেখ কৰা।

(b) Name any two
mentioned by Ro

ৰুছোৱে উল্লেখ কৰা
উৎস উল্লেখ কৰা।

(c) Mention any two principles of Tagore's method of teaching.

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ শিক্ষাদান পদ্ধতিৰ যি কোনো দুটা নীতি উল্লেখ কৰা।

(d) Mention any two stages of children's life as divided by Dewey.

ডিৱিয়ে শ্ৰেণীবিভাগ কৰা শিশুৰ জীৱনকালৰ যি কোনো দুটা স্তৰ উল্লেখ কৰা।

3. Answer any *three* from the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **তিনিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :

(a) Write a note on Dewey's concept of school.

ডিউইৰ বিদ্যালয়ৰ ধাৰণা সন্দৰ্ভত এটি টোকা লিখা।

(b) Explain five important characteristics of Pestalozzi's educational philosophy.

পেষ্টালজীৰ শিক্ষা দৰ্শনৰ পাঁচটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Write a note theory of discip consequence.

ৰুছোৰ স্বাভাৱিক পৰিণ তত্ত্বটিৰ ওপৰত এটি টোকা

(d) Explain five ai suggested by Swa

স্বামী বিবেকানন্দই উল্লেখ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Write a note on G of life as an ideal

আদৰ্শবাদী হিচাপে গান্ধীজী টোকা লিখা।

4. Discuss about the Rousseau to the education.

আধুনিক শিক্ষাক্ষেত্ৰলৈ ৰুছোৰ কৰা।

Or / অথবা

Explain Dewey's viewpoint on discipline and the role of teacher. 5+5=1

অনুশাসন আৰু শিক্ষকৰ ভূমিকা সন্দৰ্ভত ডিউইৰ দৃষ্টিভংগী ব্যাখ্যা কৰা।

5. Why is Pestalozzi called the father of psychological movement? Discuss about Pestalozzi's view on the aims of education. 2+8=1

পেষ্টালজীক কিয় মনোবৈজ্ঞানিক আন্দোলনৰ পিতৃ আখ্যা দিয়া হয়? শিক্ষাৰ লক্ষ্য সন্দৰ্ভত পেষ্টালজীৰ দৃষ্টিভংগী আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Discuss about the role of the teacher and discipline in Gandhiji's basic education. 5+5=1

গান্ধীজীৰ বুনিয়াদী শিক্ষাত শিক্ষকৰ ভূমিকা আৰু অনুশাসন সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

6. Write an essay on the contribution of Swami Vivekananda to modern education. 1

আধুনিক শিক্ষাত স্বামী বিবেকানন্দৰ অৱদানৰ সম্পৰ্কে এখন ৰচনা লিখা।

Or / অথ

Discuss about Tago curriculum and the ai

পাঠ্যক্ৰম আৰু শিক্ষাৰ লক্ষ্য মতামত ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2 0 1 7

EDUCATION

(Major)

Paper : 5.3

(Teacher Education)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) "A teacher can never really teach, unless he is still learning himself." Who said this?

"A teacher can never really teach, unless he is still learning himself." কোনে কৈছিল ?

(b) When was NCERT established?

NCERT কেতিয়া স্থাপিত হৈছিল ?

(c) Write the full form of CIET.

CIETৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা ।

(d) "The destiny of India is now being shaped in her classrooms." Which Commission said this?

"The destiny of India is now being shaped in her classrooms." কোনখন আয়োগে কৈছিল ?

(e) Which agency published the code of professional ethics for school teachers in 2010?

কোন সংস্থাই ২০১০ চনত বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকসকলৰ বাবে বৃত্তিগত আচৰণবিধি প্ৰস্তুত কৰিছিল ?

(f) Write the full form of SSST.

SSSTৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা ।

(g) Write True or F

Teacher educa
training have n
them.

সঁচা নে মিছা লিখা :

শিক্ষক শিক্ষা আৰু শি
পাৰ্থক্য নাই।

2. Answer the following

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়

(a) Write the m
education.

শিক্ষক শিক্ষাৰ অৰ্থ লি

(b) Write any two f

DIETৰ যি কোনো দু

(c) What is s
education?

দক্ষতাভিত্তিক শিক্ষক শি

(d) Mention any two needs of in-service teacher training.

চাকৰিকালীন শিক্ষক প্ৰশিক্ষণৰ যি কোনো দুটা প্ৰয়োজনীয়তা উল্লেখ কৰা।

3. Answer any *three* from the following questions : 5×3=15

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write about the needs of pre-service teacher training.

প্ৰাক্-চাকৰিকালীন শিক্ষক প্ৰশিক্ষণৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে লিখা।

(b) Write a note on the role of NCTE in the field of teacher education.

শিক্ষক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত NCTEৰ ভূমিকাৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

(c) Discuss the role of teacher in curriculum transaction.

পাঠ্যক্ৰমৰ বিনিময়ৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(d) Explain the c
assurance in tea

শিক্ষক শিক্ষাৰ গুণমান
কৰা।

(e) Write any five fu
Colleges of Edu

Regional Colle
(RIE)ৰ যি কোনো পাঁ

Answer the following que

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

4. Write the scope and
education.

শিক্ষক শিক্ষাৰ পৰিসৰ আৰু

Or /

Discuss the pro
education in India.

ভাৰতত শিক্ষক শিক্ষাৰ সমস্যা

5. Discuss the role of a teacher as *(a)* a facilitator of learning and *(b)* a link between school and society. 5+5=10

এগৰাকী শিক্ষকৰ (ক) শিকনৰ সহায়কাৰী হিচাপে আৰু (খ) বিদ্যালয় আৰু সমাজৰ মাজত সংযোজক হিচাপে ভূমিকা আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What is interaction analysis? Explain the steps of Flander's interaction analysis. 4+6=10

পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া বিশ্লেষণ কি? Flanderৰ পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া বিশ্লেষণৰ স্তৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

6. What do you mean by professional ethics of teachers? Discuss the changing role of a teacher in the present-day context. 5+5=10

শিক্ষকসকলৰ বৃত্তিগত আচৰণবিধি বুলিলে কি বুজা? বৰ্তমান সময়ৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত শিক্ষকৰ পৰিৱৰ্তনশীল ভূমিকা আলোচনা কৰা।

(Continued)

Or / অ

Give an account of t
India during the
period.

প্ৰাক্-স্বাধীনতাৰ কালছোৱাত
এটি আভাস দাঙি ধৰা।

★★

2017

EDUCATION

(Major)

Paper : 5.4

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Teaching is causing to learn.
(Write True or False)

শিক্ষণেই হ'ল শিকনৰ উপায়।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(b) Problem-solving method develops self-dependence among students.
(Write True or False)

সমস্যা সমাধান পদ্ধতিয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত আত্মনিৰ্ভৰশীলতা বিকাশ কৰে।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(c) The teacher who never questions never _____. (Fill in the blank)

যি শিক্ষকে কেতিয়াও প্ৰশ্ন নোসোধে, তেওঁ কেতিয়াও _____ । (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(d) Who developed the concept of micro-teaching?

অনুশিক্ষণৰ ধাৰণাটোৰ কোনে বিকাশ কৰিছিল ?

(e) Teaching strategies are mainly autocratic and _____.

(Fill in the blank)

শিক্ষণ কৌশলসমূহ মূলত স্বেচ্ছাচাৰী আৰু _____ ।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(f) 'Concept attainment' model was developed by Bruner.

(Write True or False)

'ধাৰণা লাভ' মডেলটোৰ ব্ৰুনাৰে বিকাশ কৰিছিল।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(g) Teaching is a skilled job.

(Write True or False)

শিক্ষণ হৈছে এক কৌশলযুক্ত কাৰ্য।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

2. Write short answers : 2×4=8

চমু উত্তৰ লিখা :

(a) Write two demerits of programme instruction.

প্ৰ'গ্ৰেম পদ্ধতিৰ দুটা অসুবিধা লিখা।

(b) What are the devices of teaching?

শিক্ষণ-সহায়ক ব্যৱস্থাসমূহ কি কি ?

(Continued)

(c) Write two charact
model.

শিক্ষণ আৰ্হিৰ দুটা বৈশিষ্ট্য

(d) What do you r
effectiveness?

শিক্ষণৰ ফলপ্ৰসূতা বুলিলে

3. Write short notes on
following :

তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ চমু

(a) Teaching as art an

কলা আৰু বিজ্ঞান স্বৰূপে শি

(b) Autocratic strategie

স্বৈৰতান্ত্ৰিক শিক্ষণ কৌশলস

(c) Fundamental elem
model

শিক্ষণ মডেলৰ মৌলিক উপ

(d) Drill as a new con

নতুন ধাৰণা মতে পুনঃঅনুশি

(e) Inquiry Training M

ইংকুৱেৰী ট্ৰেইনিং মডেল

4. What do you mean
educational objective
importance for a teache

শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য বৰ্গীকৰণ বুলিলে বি
ইয়াৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is the relation between teaching and learning? Discuss about the factors affecting teaching. 10

শিক্ষণ আৰু শিকনৰ মাজত সম্পৰ্ক কি? শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়াত প্ৰভাৱ পেলোৱা উপাদানসমূহ আলোচনা কৰা।

5. What is teaching method? Explain the lecture and demonstration methods of teaching. 2+(4+4)=10

শিক্ষণ পদ্ধতি কি? শিক্ষণৰ বক্তৃতা আৰু প্ৰদৰ্শন পদ্ধতি দুটা ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Discuss about the various phases of developing programme instruction material. 10

প্ৰ'গ্ৰেম শিক্ষণৰ বিষয়বস্তু প্ৰস্তুতকৰণৰ বিভিন্ন পৰ্যায়সমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

6. What is fixing devices of teaching? Differentiate between drill and review as fixing devices of teaching. 2+8=10

শিক্ষণৰ স্থায়ীকৰণ-সহায়ক ব্যৱস্থা কি? শিক্ষণৰ স্থায়ীকৰণ-সহায়ক ব্যৱস্থা হিচাপে পুনঃঅনুশীলন আৰু পৰ্যালোচনাৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

Or / অথবা

Define classroom management. Explain the principles of classroom management. 2+8=10

শ্ৰেণীকক্ষৰ পৰিচালনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। শ্ৰেণীকক্ষ পৰিচালনাৰ নীতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2017

EDUCATION

(Major)

Paper : 5.5

(Statistics in Education)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either *in English* or *in Assamese*

1. Fill in the blanks / Answer the following : 1×7=7

তলত দিয়াসমূহৰ খালী ঠাই পূৰ কৰা / উত্তৰ দিয়া :

(a) The measure of variability independent of frequencies of the given distribution is _____.

প্ৰদত্ত বিতৰণৰ বাৰংবাৰতাৰ প্ৰভাৱমুক্ত বিচ্যুতিৰ জোখ হৈছে _____ ।

(b) The value of coefficient of correlation of two variables varies between _____ and _____.

দুটা চলৰাশিৰ মাজৰ সহসম্বন্ধ গুণাংকৰ মান _____ আৰু _____ মাজত তাৰতম্য হয় ।

(c) In normal distribution, mean and $\pm 1\sigma$ includes ____% of total scores.

স্বাভাৱিক বিতৰণৰ গড় আৰু $\pm 1\sigma$-এ মুঠ ৰাশিৰ ____% অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।

(d) If mean is less than median, the distribution is ____ skewed.

মধ্যমাতকৈ গড় কম হ'লে বিতৰণৰ বিষমতা ____ হ'ব।

(e) A student ranks 6th in a class of 40 students. Find out the PR of the student in the class.

এটা 40 জন ছাত্ৰযুক্ত শ্ৰেণীত এজন ছাত্ৰই ষষ্ঠ স্থান লাভ কৰিছে। শ্ৰেণীত ছাত্ৰজনৰ PR নিৰ্ণয় কৰা।

(f) In a class of 19 students, 8 students has failed in an examination. The marks of the successful students are 41, 57, 61, 48, 56, 62, 75, 82, 72, 68 and 64. Find out median mark of the class.

19 জন ছাত্ৰযুক্ত এটা শ্ৰেণীত এটা পৰীক্ষাত 8 জন ছাত্ৰ অকৃতকাৰ্য হ'ল। কৃতকাৰ্য হোৱা ছাত্ৰসকলৰ নম্বৰসমূহ হৈছে 41, 57, 61, 48, 56, 62, 75, 82, 72, 68 আৰু 64. শ্ৰেণীটোৰ নম্বৰৰ মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা।

(g) Why is histogram called continuous bar graph?

আয়তক্ষেত্ৰক কিয় অবিচ্ছিন্ন দণ্ডচিত্ৰ বুলি কোৱা হয়?

(Continued)

2. Answer the following

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Mention two ad distribution tabl

বাৰংবাৰতা বিভাজন তা

(b) Distinguish bet correlation and tion.

প্ৰ'ডাক্ট-মোমেন্ট সহস মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা

(c) In Group (*A*), SD = 10 and $M = 10$ and SD SD of Group (*A*

(*A*) দলৰ $N = 40$,
(*B*) দলৰ $N = 60$,
আৰু (*B*)ৰ সংযুক্ত মা

(d) Write two imp normal probabi

স্বাভাৱিক বিতৰণ বক্ৰ লিখা।

3. Answer any *three* of the following questions : 5×3=15

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is meant by statistics? What are the limitations of statistical measurement? 2+3=5

পৰিসংখ্যা বিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা? পৰিসাংখ্যিক পৰিমাপৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ কি কি?

(b) What is standard deviation? Why is standard deviation regarded superior to other measures of variability? Explain. 2+3=5

মানক বিচ্যুতি কি? বিচ্যুতিৰ অন্যান্য জোখসমূহতকৈ মানক বিচ্যুতিক কিয় উৎকৃষ্ট বুলি বিবেচনা কৰা হয়? ব্যাখ্যা কৰা।

(c) What is meant by percentile point and percentile rank? Illustrate their difference with examples. 2+3=5

শতাংশ বিন্দু আৰু শতাংশ স্থান বুলিলে কি বুজায়? উদাহৰণসহ ইহঁতৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What is corr
10 students in t
as follows :

সহসম্বন্ধ কি? 10 জন
কৰা স্থানসমূহ তলত দি

A	:	3	5	8	4
B	:	6	4	9	5

Find out coef
between the ma
and *B* by rank-

স্থান-পাৰ্থক্য পদ্ধতিৰে
গুণাংক নিৰ্ণয় কৰা।

(e) Mention two a
presentation o
histogram diff
Explain.

লেখচিত্ৰৰ মাধ্যমেৰে
কৰা। এটা বহুভুজৰ
পৃথক? ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Explain the c
drawing differe
Explain the n
Ku = 0·563.

বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ কুকুদ
ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।
প্ৰকৃতি ব্যাখ্যা কৰা।

4. What is mean? Find out mean of the following distribution by 'assumed mean method' : 2+8=10

গড় কি? 'অনুমিত গড় পদ্ধতি'ৰে তলৰ তালিকাৰ পৰা গড় নিৰ্ণয় কৰা :

Class Interval *শ্ৰেণী অন্তৰাল*	*Frequency* *বাৰংবাৰতা*
55–59	4
50–54	8
45–49	10
40–44	12
35–39	7
30–34	8
25–29	6
20–24	3
15–19	2
	$N = 60$

Or / অথবা

What is quartile deviation? Find out quartile deviation from the following table : 2+8=10

চতুৰ্থক বিচ্যুতি কি? তলৰ তালিকাৰ পৰা চতুৰ্থক বিচ্যুতি নিৰ্ণয় কৰা :

Class Interval *শ্ৰেণী অন্তৰাল*	*Frequency* *বাৰংবাৰতা*
90–99	4
80–89	7
70–79	9
60–69	12
50–59	4
40–49	10
30–39	9
20–29	5
	$N = 60$

(Continued)

5. What is product-
Calculate coefficient
following data by this

প্ৰ'ডাক্ট-মোমেন্ট সহসম্বন্ধ কি
পদ্ধতিৰে সহসম্বন্ধৰ গুণাংক নি

X	:	6	8	12	15
Y	:	10	12	15	11

Or /

In an examination, n
400 students is 45 wi
of 15. Assuming th
normal, find out the

(a) The number of st
between 30 and

(b) The limits of the
the student

এটা পৰীক্ষাত 400 ছাত্ৰই ল
আৰু মানক বিচ্যুতি হৈছে 15.
তলত দিয়াসমূহ নিৰ্ণয় কৰা :

(a) 30 আৰু 60 ৰ মাজত

(b) সোঁমাজৰ 50% ছাত্ৰৰ

6. Draw an ogive from the following distribution table and find out median from it : 8+2=10

তলৰ বিতৰণ তালিকাৰ পৰা এটা অজাইভ অংকন কৰা আৰু ইয়াৰ পৰা মধ্যমা নিৰ্ণয় কৰা :

Class Interval *শ্ৰেণী অন্তৰাল*	*Frequency* *বাৰংবাৰতা*
60–64	3
55–59	5
50–54	4
45–49	6
40–44	8
35–39	10
30–34	6
25–29	7
20–24	1
	$N = 50$

Or / অথবা

What is skewness? Test the skewness of the above distribution. 2+8=10

বিষমতা কি ? ওপৰৰ তালিকাৰ বিষমতা পৰীক্ষা কৰা ।

★★★